[2022] 17 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 668

ਸੋਮਕਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ

ਬਨਾਮ

ਕੇ.ਪੀ. ਬਸਵਰਾਜ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ.

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2009 ਦਾ ਸ. 1117)

ਜੂਨ 13, 2022

[ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ ਅਤੇ ਵਿਕਰਮ ਨਾਥ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ 1908–ਧਾਰਾ 96–ਜਾਂ ਐਕਸਐਲਆਈ ਆਰ.31 – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਭਰਾ ਅਤੇ ਭੈਣ ਹਨ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 (ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ) ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਦੇ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁਕੱਦਮਾ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 'ਤੇ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਇਸ ਦੀ ਸਹੀਤਾ - ਰੱਖੀ ਗਈ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਰਸਰੀ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ - ਇਸ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ - ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੇ ਬਿਆਨਾਂ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਇੱਕ ਗੰਜੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਗਈ ਅਤੇ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਪੁਆਇੰਟ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 ਲਈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ-ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ 1908–ਸੈਕਸ਼ਨ 96 – ਜਾਂ.ਐਕਸਐਲਆਈ ਆਰ.31 – ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਾਇਰੇ, ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਸੰਤੋਸ਼ ਹਜ਼ਾਰੀ ਬਨਾਮ ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਤਿਵਾੜੀ (2001) 3 **ਐਸਸੀਸੀ** 179: [2001] 1 **ਐਸਸੀਆਰ** 948; *ਐਚ.ਕੇ.ਐਨ. ਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਇਰਸ਼ਾਦ ਬਾਸਿਥ,* (2005) 10 **ਐਸਸੀਸੀ** 243; *ਵਿਨੇਦ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਵਿਨੇਦ ਕੁਮਾਰ ਵੀ. ਗੰਗਾਧਰ* (2015) 1 **ਐਸਸੀਸੀ** 391: [2014] 10 **ਐਸਸੀਆਰ** 1050; *ਮੰਜੂਆਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਆਮਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ* (2022) 3 **ਐਸਸੀਸੀ** 90 - '**ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**.

ਕੁਰੀਅਨ ਚਾਕੋ ਬਨਾਮ ਵਰਕੀ ਓਸੇਫ **ਏਆਈਆਰ** 1969 **ਕੇਆਰ** 316 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

<u>ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ</u>

[2001] 1 **ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 948**	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 29.1**
[2014] 10 **ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1050**	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 29.3**

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1117 2009.

2004 ਦੇ ਆਰ.ਐਫ.ਏ. ਨੰਬਰ 214 ਵਿੱਚ ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਖੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 19.08.2006 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਵੀਨ ਆਰ ਨਾਥ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੌਮਿਆ ਟੰਡਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹੇਤੂ ਅਰੋੜਾ ਸੇਠੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਜੀ.ਵੀ. ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਨ.ਕੇ. ਵਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਪੇਕਸ਼ਾ ਡੀ., ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਜਨਾ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ।

<u>ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ</u>

ਵਿਕਰਮ ਨਾਥ, ਜੇ.

1. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਕਲੌਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਪੁਤੰਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਕੁਝ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁਤੰਨਾ ਦੀ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ਡਿਊਲ 'ਬੀ' ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੰਗਲੌਰ ਦੇ ਸਿਟੀ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ 1991 ਦੇ ਓਐਸ ਨੰਬਰ 2506 ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਕਲੌਤਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਇੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਭਰਾ) ਹੈ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਰਾਹਤਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 'ਤੇ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ 1/4 (ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ) ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ 1/2 (ਇੱਕ ਅੱਧਾ) ਹਿੱਸਾ;

ਪਲੇਟ ਤੱਕ; ਦੂਜੀ ਰਾਹਤ 25.05.1981 ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਲਈ ਸੀ ਜੋ ਸ਼ਡਿਊਲ 'ਬੀ' ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਦਾਅਵਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਵਿੱਚ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, 1974 ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ 1/4 ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 ਵਜੋਂ ਵਰਣਿਤ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਕਬਜ਼ਾਕਰਨ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਕਬਜ਼ੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ 1/2 ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਦਿਆਵੰਦਰਾ ਪਿੰਡ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਰਾਜਪੁਰਾ ਹੋਬਲੀ, ਬੰਗਲੈਰ ਦੱਖਣੀ ਤਾਲੁਕ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਸਰਵੇਖਣ ਨੰਬਰ 60 ਵਿੱਚ 1 ਏਕੜ ਅਤੇ 10 ਗੁੰਟਾ ਖਰੀਦਣ ਲਈ 12,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਲਈ 25.05.1981 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤਿਆਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ।

4. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੜਿਆ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਆਹ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ-ਕਮ-ਕੈਫੀ ਸ਼ਾਪ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ 50,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ 8,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਬੱਚਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਬੱਚਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 15 ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

5. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 'ਤੇ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਨੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਸੂਰ (ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ) ਇਨਮਜ਼ ਅਬੋਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1955 [1] ਦੇ ਆਉਣ 'ਤੇ,

ਉਹ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਕਥਿਤ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਝੂਠਾ ਅਤੇ ਮਨਘੜਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮਿਸਾਲੀ ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

6. ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਦੋਵੇਂ ਮੌਖਿਕ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ. XIX ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਿਟੀ ਸਿਵਲ ਜੱਜ, ਬੰਗਲੌਰ ਨੇ 02.09.2003 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਦਿਆਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਵਜੋਂ ਵਰਣਿਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ 1/4 ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 ਵਿੱਚ 1/2 ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਸ਼ਡਿਊਲ 'ਏ' ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ਡਿਊਲ 'ਬੀ' ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੇ।

7. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 19082 ਦੀ ਧਾਰਾ 96 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2004 ਦੇ ਆਰਐਫਏ ਨੰਬਰ 214 ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਰਾਹਤ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 19.08.2006 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਦੇ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 'ਤੇ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ 1/4 ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 'ਤੇ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ 1/2 ਹਿੱਸਾ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਬਾਕੀ 1/2 ਹਿੱਸਾ ਉਸਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਭਾਵ 1/4 ਉਸਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਅਤੇ 1/4 ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 'ਤੇ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ 1/4 ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ 1/2 ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ। ਇਸ ਸੀਮਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

8. ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ 1/2 ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 1/4 ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 1/4 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

9. ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 30.07.2007 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਦੇ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

---

[1] ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਇਨਾਮ ਐਕਟ"

[2] ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ."

10. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕੋ ਇਕ ਮੁੱਦਾ ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 'ਤੇ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ 1/2 ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ 1/4 ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਨਾਮ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਅਤੇ ਸ਼ਡਿਊਲ 'ਬੀ' ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿਚ 1/2 ਹਿੱਸੇ ਬਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਬਾਕੀ ਦਾਅਵਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

11. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਛੇ (6) ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

"1. ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੀ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ?

2. ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓਕਰਤਾ ਨੇ 25.05.81 ਨੂੰ 12,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਲਈ 'ਬੀ' ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ?

3. ਕੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

4. ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਨਾਕਾਫੀ ਹੈ?

5. ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?

6. ਕਿਹੜਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਹੁਕਮ?"

12. ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਚਾਓਕਰਤਾ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਪੁਤੰਨਾ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚ 1/4 (ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ) ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

13. ਹੁਣ ਸ਼ਡਿਊਲ 'ਏ' ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 'ਤੇ ਆਉਂਦਿਆਂ, ਇਹ ਦੇਵਦਯਾ ਇਨਾਮਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਪੁਤੰਨਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ, ਉਹ ਪੰਚਸ਼ਾਲਾ ਗੁੱਟਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਐਕਟ ਦੇ ਆਉਣ 'ਤੇ, ਪੁਤੰਨਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਇਨਾਮ ਅਬੋਲੇਸ਼ਨ, ਬੰਗਲੌਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਲੈਂਡ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਬੰਗਲੌਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਪੁਤੰਨਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਪੁਤੰਨਾ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ, ਜੋ ਆਖਰਕਾਰ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਗਈ।

14. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾਅਵਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਕੱਲੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਉਸਦੀ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਗਈ।

15. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1) ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਪੁਤੰਨਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਚਸ਼ਾਲਾ ਗੁੱਟਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਵਦਿਆ ਇਨਾਮਤੀ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ। ਪੁਤੰਨਾ ਨੇ ੧੭.੦੪.੧੯੭੧ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਰਨਾਟਕ ਲੈਂਡ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਪੁਤੰਨਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਰਹੂਮ ਪੁਤੰਨਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੂੰ ਲੈਂਡ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਵਸੂਲਣਯੋਗ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਪੁਤੰਨਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੁਤੰਨਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3, ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਯੋਗ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸਦੇ ਦੋਵੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਭਾਵ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਹ ਦੋਵੇਂ 1/2 (ਅੱਧਾ) ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪੁਤੰਨਾ ਦੀ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

16. ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਐਕਸਟਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਪੀ -2 ਤੋਂ ਪੀ -36, ਜੋ ਪੰਚਸ਼ਾਲਾ ਗੁੱਟਾ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਤੰਨਾ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲੀਆ ਸਨ, ਭਾਵ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਕਿ ਪੁਤੰਨਾ ਪੰਚਸ਼ਾਲਾ ਗੁੱਟਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੀ-37 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਆਰਟੀਸੀ ਐਕਸਟਰੈਕਟ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਤੰਨਾ ਇਸ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਐਕਸਟਸ. ਪੀ-2 ਤੋਂ ਪੀ-36 ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਤੰਨਾ 1955 ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਐਕਸਟਸ. ਪੀ-38 ਅਤੇ ਪੀ-39 ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਰਹੂਮ ਪੁਤੰਨਾ ਨੇ ਬੰਗਲੌਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਇਨਾਮ ਅਬੋਲੇਸ਼ਨ, ਕੋਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਐਕਸਟਸ. ਪੀ 40 ਅਤੇ ਪੀ -41 ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸਨ

ਉਸ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਸਟਸ. ਪੀ -42 ਅਤੇ ਪੀ -43 ਜੀ.ਕੇ. ਗੁਰੂਨਾਥ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲੈਂਡ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਬੰਗਲੌਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸਨ। ਐਕਸਟ ਪੀ -44 ਇੱਕ ਨਰਸਿਮ੍ਹੀਆ ਦਾ ਬਿਆਨ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਸਟ ਪੀ -45 ਲੈਂਡ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਬੰਗਲੌਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

17. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਗਵਾਹ ਬਾਕਸ ਨੂੰ ਡੀਡਬਲਯੂ -1 ਵਜੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸ਼ਡਿਊਲ 'ਏ' ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ ੩ 'ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੀ ਖੁਦ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

18. ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਡੀਡਬਲਯੂ -1) ਦੀ ਉਲਟ-ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਡੀਡਬਲਯੂ -1) ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਉਲਟ-ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ:

> "(i) 'ਏ' ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 ਪੁੰਤੰਨਾ ਨੂੰ ਪੰਚਸ਼ਾਲਾ ਗੁੱਟਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।
>
> (ii) ਪੁਤੰਨਾ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।
>
> (iii) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਪੁਤੰਨਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਜੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।
>
> (iv) ਲੈਂਡ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਡੀਡਬਲਯੂ -1 ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਪੁਤੰਨਾ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

19. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲੈਂਡ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਐਕਸਟ ਪੀ -44 ਵਜੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਨਰਸਿਮਹਾਰਾਜਾ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪੁਤੰਨਾ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

20. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਲੈਂਡ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਐਕਸਟ. ਪੀ-45) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪਿਤਾ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

21. ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 ਸ਼ਡਿਊਲ 'ਏ' ਜਾਇਦਾਦ ਪੁਤੰਨਾ ਦੀ ਖੁਦ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਉਸਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਰਾਬਰ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਬੱਚੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੋਵੇਂ ਹਨ।

22. ਉਪਰੋਕਤ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ 02.09.2003 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 ਵਿੱਚ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

23. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 2004 ਦੇ ਆਰਐਫਏ ਨੰਬਰ 214 ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਧਾਰਾ 96 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਡਿਊਲ 'ਬੀ' ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 19.08.2006 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 1/4 ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸੋਧਦਿਆਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ 1/2 ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 1/4 ਕਰ ਦਿੱਤਾ

24. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਰਸਰੀ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੇ ਬਿਆਨਾਂ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਇੱਕ ਗੰਜੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲੈਂਡ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 1/2 (ਇੱਕ ਅੱਧਾ) ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 1/4 (ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ) ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

25. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

> ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਾ ਹੋਣਾ ਇੱਕ ਅਸਥਿਰ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਤਿਕੋਣੀ ਬਚਾਅ। ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਜੋ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਤੋਹਫ਼ਾ / ਨਿਯੁਕਤੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਮੰਗਣ ਦੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। 'ਏ' ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 ਇੱਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਵਦਯਾ ਇਨਾਮਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਖੇਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਫਾਰਮ ਨੰਬਰ 7 ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਫਾਰਮ ਨੰਬਰ 7 ਵਿੱਚ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ

ਉਸੇ ਧਰਤੀ ਦਾ ਐਕਸ.ਪੀ .- 5 ਲੈਂਡ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਨੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ.

ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ 1-1/2 ਦੇ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਏ' ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 ਵਿੱਚ 1/4 ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ।

26. ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 96 ਮੂਲ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 31 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਨੁਕਤੇ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਜਾਂ ਵਿਭਿੰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਰਾਹਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 96 ਅਤੇ ਆਰਡਰ ਐਕਸਐਲਆਈ ਨਿਯਮ 31 ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

"ਧਾਰਾ 96- ਮੂਲ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਅਪੀਲ।

(1) ਇਸ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਬਾਡੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਥਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਹੋਵੇਗੀ।

(2) ਅਪੀਲ ਇਕਪਾਸੜ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੂਲ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(3) ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(4) ਕੋਈ ਵੀ ਅਪੀਲ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਮੁੱਲ 2 [ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ] ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਆਰਡਰ ਐਕਸ ਐਲ ਆਈ ਨਿਯਮ 31

"ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ"

ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ (ਏ) ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਨੁਕਤੇ ਦੱਸੇ ਜਾਣਗੇ; (ਬੀ) ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ; (ਸੀ) ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ; ਅਤੇ (ਡੀ) ਜਿੱਥੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫਰਮਾਨ ਉਲਟ ਜਾਂ ਵਿਭਿੰਨ ਹੈ

ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਜਾਂ ਵਿਭਿੰਨ ਹੈ, ਉਹ ਰਾਹਤ ਜਿਸ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ 'ਤੇ ਜੱਜ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਤਾਰੀਖ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

27. ਇਹ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 96 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਾਇਰਾ, ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਾਂ।

28. ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ **ਵੀ.ਆਰ.ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਈਅਰ, ਜੇ**., (ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਸਨ) ਨੇ 1969 ਵਿੱਚ **ਕੁਰੀਅਨ ਚਾਕੋ ਬਨਾਮ ਵਰਕੀ ਓਸੇਫ** [3] ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

> "... 2. ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਅੰਤਮ ਅਦਾਲਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾਕਰਤਾ ਅਪੀਲੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੁਝ ਵੀ ਉਸ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵਿਦਵਾਨ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਉਸ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਘੱਟ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ।

29. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਫੈਸਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ;

29.1 **ਸੰਤੋਸ਼ ਹਜ਼ਾਰੀ ਬਨਾਮ ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਤਿਵਾੜੀ** [4] (ਪੈਰਾ 15 ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ) ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

> "15... ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਪੂਰਾ ਕੇਸ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ... ਤੱਥ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਵੇਲੇ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰਕ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਗਲੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਅਦਾਲਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਈ ਸੀ।

---

3 ਏਅਰ 1969 ਕੇਰ 316

4 (2001) 3 ਐਸਸੀਸੀ 179 ਪੈਰਾਂ 15

29.2 **ਐਚ.ਕੇ.ਐਨ. ਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਇਰਸ਼ਾਦ ਬਾਸਿਥ** [5] ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ:

> 3. ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ, ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸ ਕੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਬੈਠਕੇ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਲੇਖ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠੇ।

29.3 2015 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ **ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਗੰਗਾਧਰ** [6] ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਪੈਰਾ 18 ਅਤੇ 19 ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਵਿਚਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜੋ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

> "18. ਸਾਡੀ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਪਤਾ ਕਰੋ ਕਿ ਕੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿਵੇਂ, ਅਤੇ ਜੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਕਿਉਂ.
>
> 19. ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ 41 ਨਿਯਮ 31 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 96 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ 'ਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ।

29.4 ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, 2022 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਭਰਾ ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ, ਜੇ. ਮੈਂਬਰ ਸੀ) **ਮੰਜੂਅਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਆਮਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ** [7] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

---

[5] (2005) 10 ਐਸਸੀਸੀ 243

[6] (2015) 1 ਐਸਸੀਸੀ 391

[7] (2022) 3 ਐਸਸੀਸੀ 90

8. ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 96 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਸੀਪੀਸੀ') ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੀਪੀਸੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ 41 ਨਿਯਮ 31 ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਦੱਸੇਗਾ

(ਏ) ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਨੁਕਤੇ;

(ਬੀ) ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ;

(ਸੀ) ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ; ਅਤੇ

(ਡੀ) ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਜਾਂ ਵਿਭਿੰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਰਾਹਤ ਜਿਸ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਰ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਮੂਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ, ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਰਡਰ 41 ਨਿਯਮ 31 ਸੀਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

30. ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਰਤੱਵ, ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ, ਸਾਡਾ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿੰਦੂ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

31. ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ, ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਲ 1991 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਨਾ ਤਾਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਢਾਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 'ਚ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 3 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਭਾਵ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ 1/2 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੰਡ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫਰਮਾਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ।

32. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।
(ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ: ਰਾਖੀ, ਐਲਸੀਆਰਏ)

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016